

Jaarverslag 2019

**Commissie van Toezicht bij FPC de
Oostvaarderskliniek**

Inhoudsopgave

1. De kliniek.....	pag. 1
2. De commissie van toezicht	pag. 3
3. Cijfers	pag. 4
4. Activiteiten in het kader van de advies – en toezichthoudende taak.....	pag. 5
5. De bemiddelingstaak	pag. 5
6. De rechtsprekende taak	pag. 6
7. Overige vermeldenswaardige activiteiten en gebeurtenissen	pag. 7
8. Algemene conclusie	pag. 8
9. Bijlagen	pag. 9

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van de CvT bij de Oostvaarderskliniek te Almere. Hierin zullen de belangrijkste zaken die in 2019 zijn voorgevallen aan de orde komen.

Ten aanzien van de door onze CvT in het afgelopen jaar ontvangen klachten en de wijze van afhandeling daarvan, verwijs ik u graag naar de inhoud van dit verslag.

mr. drs. T. Fuchs,
voorzitter

1) De kliniek en de CvT

Hieronder zal een korte omschrijving van de kliniek worden gegeven. Ook zullen enkele bijzondere/opvallende ontwikkelingen, die zich gedurende het verslagjaar hebben voorgedaan, worden aangestipt. Daarna zal van de CvT een korte toelichting worden gegeven.

De kliniek

Het Forensisch psychiatrisch centrum De Oostvaarderskliniek (hierna: OVK) biedt plaats aan ongeveer 140 patiënten.

De verdeling van plekken binnen de OVK was in het verslagjaar als volgt.

- 109 plekken voor intramurale tbs-patiënten;
- 10 plekken voor transmurale tbs-patiënten;
- 21 plekken voor patiënten in de FVK;
- Indien de bezetting het toelaat zijn er tijdelijk bedden beschikbaar voor patiënten met een andere strafrechtelijke titel.

Er waren zijn voor het jaar 2019 geen administratieve plekken opgegeven. Na een tijdelijke stop in 2018, is in het verslagjaar weer gestart met het opnemen van patiënten.

De personele bezetting is, in tegenstelling tot het vorige verslagjaar, op orde en er is formatief geen tekort. Zeer verdrietig maar helaas is een medewerker gedurende het verslagjaar komen te overlijden. In de kliniek is een herdenkingsbijeenkomst voor deze medewerker gehouden.

Aan het begin van het verslagjaar is een nieuw inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers van start gegaan. In de loop van het jaar is dit programma uitgerold voor alle medewerkers. Verder heeft er een verschuiving van het takenpakket tussen hoofd behandelaar en afdelingshoofd plaatsgevonden. Op deze wijze wordt het hoofd behandeling uitsluitend met behandelinhoudelijke vraagstukken belast.

De kliniek heeft gedurende het jaar ook te maken gehad met een geweldsincident jegens medewerkers. Tegen de betrokken patiënt is aangifte gedaan en er is om zijn overplaatsing verzocht.

In maart van het verslagjaar is het nieuwe telefoonsysteem, Telio, opgestart. Het gaat om een goed controleerbaar en waterdicht systeem.

Verder heeft het jaargesprek met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd in april van het verslagjaar plaatsgevonden. De patiëntenraad was ook uitgenodigd en aanwezig voor dit gesprek, evenals de voorzitter van de CvT. Het was een positief gesprek en verslag.

In het verslagjaar raakte een patiënt - buiten de kliniek - betrokken bij een levensdelict. Er heeft een SIRE onderzoek plaatsgevonden. De Inspectie Justitie en Veiligheid zal ook onderzoek doen naar de procedures en gang van zaken rondom deze patiënt.

Minister van Rechtsbescherming, dhr. Dekker, heeft de kliniek halverwege het verslagjaar bezocht. Verder heeft de Koning de kliniek in de maand juli bezocht.

Gedurende het verslagjaar is de kliniek, naar aanleiding van (o.a.) incidenten, meermaals in de media geweest. De berichtgeving in de media veroorzaakte de nodige zorgen bij het Ministerie maar ook bij medewerkers. Hierover is uitgebreid gesproken tussen directie en Commissie van Toezicht.

Halverwege het verslagjaar heeft de kliniek, in verband met de aanpak van drugsgebruik/-bezit, het beleid ten aanzien van urinecontroles aangescherpt. Het nieuwe beleid wordt in ieder geval tot 1 januari 2020 ingezet. De kliniek ziet inmiddels al een afname in het aantal positieve urinecontroles.

De CvT

De CvT bestond verder uit de volgende personen.

- Voorzitter CvT, alsmede voorzitter van de beklagcommissie:
mr. T. Fuchs, lid sinds 12 oktober 2009 en per 1 januari 2017 benoemd tot voorzitter.
- Leden, te weten:
 - C.R. van Gonter, lid sinds 1 december 2006
 - E.H.M. Menting, lid sinds 1 september 2017
 - J.A. Neslo, lid sinds 1 oktober 2017
 - J.A. van Breukelen, lid sinds 8 juni 2009
 - B.J. Koevoet, lid sinds 1 januari 2011
 - A. Schop, lid sinds 1 september 2015
 - H.H.J. Harmeyer, lid sinds 1 oktober 2015
 - R. Jager, lid sinds 14 oktober 2019.
- Van de CvT maken deel uit: een plv. rechter tevens advocaat, een psychiater en gepensioneerd psychiater, advocaten, sociaal psychiatrisch verpleegkundigen, een gepensioneerd rechter plaatsvervanger/officier van justitie en een opnamecoördinator.
- Mevrouw G. Mulder heeft de functie van ambtelijk secretaris gedurende het verslagjaar vervuld.
Het secretariaat werd ondersteund door mevrouw. Ariës en mw. Blaak (administratief medewerker).

Gedurende het verslagjaar heeft de CvT mw. Jager als lid verwelkomd. Aan het eind van het verslagjaar is helaas afscheid genomen van dhr. Harmeyer als lid.

2) Jaarcijfers

In het jaar 2019 zijn in totaal 11 beklagzittingen gehouden. Alle zittingen werden met een voltallige/meervoudige beklagcommissie behandeld. Tijdens de reguliere zittingen werden ook klachten met betrekking tot dwangbehandeling behandeld. Bij deze zittingen nam een psychiater plaats als bijzitter in de beklagcommissie.

In het verslagjaar zijn in totaal 121 klachten bij het secretariaat binnen gekomen en een totaal van 131 klachten afgedaan, inclusief een beginvoorraad van 40 klachten uit het vorige verslagjaar.

Hieronder een overzicht van de ingekomen klachten in het jaar 2019 ten opzichte van het jaar 2018, onderverdeeld naar soort uitspraak.

Afdoening	2018	2019
Ongegrond	62	38
Gegrond	13	5
Deels gegrond	9	6
Niet-ontvankelijk	139	48
Ingetrokken (ter zitting)	22	19
Ingetrokken na bemiddeling	7	6
Afdoening na rogatoir verzoek	10	8
Overgedragen	3	1
Totaal	265	131

De meest voorkomende klachten betroffen:

- Controle (18 klachten) ;
- Ordemaatregel (17 klachten); een *daling* t.o.v. 2018.

Wat verder opvalt is dat het aantal medische verzorgingsklachten is gehalveerd ten opzichte van het jaar 2018, namelijk van 17 naar 8 klachten.

3) Activiteiten in het kader van de toezichthoudende- en advies taak

Toezicht/Algemeen

De CvT is in het verslagjaar, met uitzondering van de maand augustus, maandelijks met de directie in vergadering bijeengekomen. Na de vergadering vond er een na overleg plaats waarbij in voorkomende gevallen punten besproken werden buiten aanwezigheid van de directie.

De CvT heeft voorts gedurende het verslagjaar tegenover de directie haar zorgen geuit ten aanzien van de weg die een patiënt moet afleggen om bij de medische dienst te komen als hij/zij een medische klacht heeft. Met name het feit dat de patiënt aan een niet-medisch onderlegd persoon, namelijk de sociotherapeut, moet uitleggen wat hem/haar scheelt. Vervolgens bepaalt de sociotherapeut of de klacht al dan niet bij de medische dienst thuishoort.

De directie heeft dit vraagstuk samen met de medische dienst opgepakt en een telefoon ingezet. Patiënten kunnen nu telefonisch een deskundige raadplegen en deze geeft vervolgens een oordeel ten aanzien van hun medische klachten.

Advies

De CvT heeft de directie in het verslagjaar onder andere geadviseerd ten aanzien van de begeleidingsplannen-/kaarten. De directie heeft de tekst in de behandelingsplannen aangepast en de volgende zin opgenomen: *'begeleiding is in beginsel in overleg/overeenstemming met de patiënt'*.

Het voorgaande is gedaan om meer duidelijkheid te verschaffen ten aanzien van de inzet van begeleidingsplannen en de oplegging van begeleidingskaarten.

4) De bemiddelingstaak

Twee keer per maand bezocht de maandcommissaris (hierna: MC) de kliniek ten einde ingediende klachten te bespreken en gesprekken met patiënten aan te gaan. De MC onderzocht daarbij of de klacht door tussenkomst van de mentor of het hoofd behandeling opgelost kon worden.

Met de leden is voorts afgesproken om onbemiddelbare klachten of klachten waarbij de klager heeft aangegeven geen bemiddeling te wensen, niet aan de MC over te dragen. Zulk soort klachten werden meteen samen met de kliniek opgepakt en eventueel ter zitting afgehandeld of buiten zitting afgedaan.

De werkzaamheden van de MC worden nog steeds zinvol geacht en ervaren. De MC is een directe schakel tussen de patiënten en de CvT bij het vormen van een oordeel over het klimaat binnen de kliniek. De voorzitter van de beklagcommissie is vrijgesteld van het maandcommissariaat om verstrengeling van de bemiddelings- en rechtsprekende functie te voorkomen.

Een afvaardiging van de CvT, waaronder de voorzitter, heeft gedurende het verslagjaar tweemaal overleg gevoerd met de patiëntenraad. Tijdens deze overleggen heeft de CvT uitleg gegeven over haar taken/bevoegdheden, maar ook over haar onafhankelijke positie ten opzichte van de directie van de kliniek. Het streven is om de gesprekken met de ondernemingsraad en de patiëntenraad zoveel mogelijk jaarlijks te voeren.

Besproken is om als CvT een presentatie, bestemd voor zowel patiënten als medewerkers, in de kliniek te geven en op deze wijze de functie van de CvT uit te leggen danwel als afvaardiging bij de afdelingen langs te gaan.

5) De rechtsprekende taak

De beklagcommissie bij de OVK is altijd meervoudig en bestaat uit een voorzitter en twee bijzitters.

Mevrouw mr. T. Fuchs heeft voor het merendeel van het jaar de beklagcommissie voorgezeten. Dhr. Harmeyer heeft, vanwege uitval door ziekte later in het jaar, in de eerste maanden als voorzitter van de beklagcommissie gefungeerd. De overige leden van de CvT hebben wisselend als bijzitter deelgenomen aan de beklagcommissie.

Tijdens de beklagzitting, en voorafgaand aan de zitting, neemt de beklagcommissie kennis van de in het dossier aanwezige stukken (klaagschrift met bijlagen en verweer) en van eventuele uitspraken van de RSJ.

De beklagcommissie heeft in het verslagjaar bij een aantal minder complexe zaken mondeling uitspraak gedaan. Hierbij wordt aan partijen, aan het eind van de behandeling, verzocht buiten de zittingsruimte plaats te nemen. De beklagcommissie voert vervolgens onderling overleg, waarna partijen weer naar binnen worden uitgenodigd. De uitspraak wordt medegedeeld en meteen toegelicht.

In het overgrote deel van de zaken wordt echter schriftelijk uitspraak gedaan, al dan niet op zitting. Ingeval van complexe materie, maar ook bij het ontbreken van belangrijke informatie, is de betreffende zaak ter zitting behandeld. Bij eventuele aanhouding van de behandeling wordt de uiteindelijke beslissing op stukken, of op een nader te bepalen zittingsdatum, genomen.

Verder heeft de beklagcommissie op grond van artikel 59 lid 3 Bvt ook een groot aantal (eenvoudige) zaken buiten zitting afgedaan. Het gaat in deze om kennelijk niet-ontvankelijke, kennelijk ongegronde/gegronde klachten.

6) Overige vermeldenswaardige activiteiten en gebeurtenissen

- Gedurende het verslagjaar is een nieuw telefoonsysteem, Telio, geïntroduceerd. Het gaat om een waterdicht en controleerbaar systeem.
- Het urinecontrolebeleid is tijdelijk aangescherpt.
- De kliniek is gestart met een nieuw inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers.
- Dhr. Sander Dekker heeft de kliniek bezocht.
- De Koning heeft de kliniek bezocht.

7) **Algemene conclusie**

De CvT kan, terugkijkend op het verslagjaar, concluderen dat de bejegening en de rechtspositie van de patiënten in De Oostvaarderskliniek op een correcte wijze worden gewaarborgd. De CvT heeft vastgesteld dat problemen en kwesties binnen de kliniek die door de maandcommissaris of de beklagcommissie werden gesignaleerd, in het algemeen snel en goed werden opgepakt door de kliniek.

Lelystad,

De voorzitter,

De secretaris,

8) Bijlagen

Bijlage 1

Gebruikte afkortingen

CvT: Commissie van Toezicht

MC: Maandcommissaris

BOPZ: Bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen